

XXVII. évfolyam

1. szám

SZERETET

VALLÁSOS REFORMATUS EGYHAZI FOLYÓIRAT

Alapított az 1906. esztendőben.

Alapította, szerkeszti és kiadja: Török Imre

Megjelenik havonként Kisújszálláson. — Előfizetési díja: helyben 2 P. Vidéken 2.40. Egyes szám ára: 25 fillér

Kisújszállás

1938 jan. hó

Az egykori kisújszállási „preceptor“, a későbbi nagy költő, Arany János szavaival így fejezzük ki újévi jókívánatainkat:

„Adjon Isten, ami nincs,
Ez újesztendőben!“

Ünnepi esztendő

Az 1938. év ünnepi esztendeje lesz a kisújszállási gyülekezetnek: 150 esztendős lesz szép nagy templomunk. Majd írunk, beszélünk még erről sokat-sokat.

Meghívjuk aztán egyebek közt kedves pacséri testvéreinket is a mi ünnepünkre.

Jó pacsériak, hozzátok el, hozzátok vissza, hozzátok magatokkal az egész Bácskát is, vissza a régi Magyarországhoz.

Hajh! az lenne aztán a nagy-nagy ünnep!!!

G. B. Pittoni:
A három királyok
hódolása.

1906.

Nevezetes esztendő-t jelez a fenti szám az én pályautamon. Ennek az évnek legkezdetén indult meg kis újságom: a „Szeretet“. Ennek már bizony 32 esztendeje. Eredetileg úgy terveztem, hogy gyűlekezetemben minden családnak küldöm. Ha fizetnek érte, ha nem! Egyházam is támogatott anyagilag ezen én céloban egy darabig. De aztán sok kiadásai miatt kénytelen volt megvonni a segílyt. (Van pedig több olyan egyház, amely minden kiadásait fedezi a lelkésze által szerkesztett illetően újságnak, amelynek fontosságát kivált ezekben a forrongó, zürzavaros időkben nem lehet eléggé hangsúlyozni.) Később aztán csak arra szorítkoztam, hogy előfizetési díjakat, esetleges adományokat kértem. Istennek hála, kaptam is. Már például ezidőszerint is felajánlott egy nem is a mi felekezetünkhöz tartozó úriember 50 P-t, 1938-ra. Így aztán az 50 P-nek megfelelő számú példányokat ingyen küldhetem ide-oda. Az ilyen adományok biztatnak, erőt adnak a további küzdelemhez.

Főjutalma azonban munkámnak nem ez! Hanem az a szeretet, mely az olvasók részéről árad felém; az elismerő jóság, mely immár három évtizednél több idő óta száz és száz esetben megnyilvánult, mind mostanig.

Íme egy részlet egy most dec. 22-én kelt levélből. Egy édesatyját elveszített ifjú keresztyén nő írta, kinek édesanyja is beteges. Idegenből, messze földről, Békés vármegye egyik kis falujából jött a levél; áldott legyen a kéz, amely írta, s a szép lélek, melyből azok a gondolatok fakadtak.

„Esténként — írja — ha napi munkámat elvégeztem, felolvasok a „Szeretet“-ből szegény beteges édesanyámnak. Ilyenkor úgy érzem, mintha hallanám Krisztus szavait a Szentbibliából Máté evangyélioma 11. részének 28. verse szerint. És bármilyen elviselhetetlen a csapás, bármilyen bizonytalannak látszik a jövő, megvigasztalódom.“

„Néha arra rohanok be szobánkba, hogy Édesanyám hangosan sír. Ő szegényke nem tud belenyugodni gyöngye szívével a rettenetes csapásba, hogy szegény jó atyám nincs többé. Ilyenkor aztán már

csak a „Szeretet“ segít. Előveszem, olvasom hangosan s íme a könnyei lassan felszáradnak, az arcára valami békés nyugalom ül. Így méltán lehetne a „Szeretet“-et „Vigasz“-nak is nevezni.“

Végül még áldást kér reám a szép levél írója a „Szeretet“-ért. Eláldja a kis újságot, meg engem.

Én meg azt a halott embert, meg azt a beteges édesanyát áldom el, meg Téged, nemes lélek, kedves Cs. Zsuzsa! Bárcsak mindenki olyan szívvel olvasná üzeneteimet, melyeket a „Szeretet“-ben küldök szerteszét, s bárcsak mindenkit megvigasztalna, szerény kis újságom úgy, mint úteket. Legyen az újesztendőben Istennek vigasztaló és áldó kegyelme rajtatok s minden kedves olvasóimon, amarra Békés megyében s mindenütt is.

János Jelenések könyve 22. r. 21. v.

A SZERETETRŐL.

Nincsen senkiben nagyobb szeretet annál, mintha valaki életét adja az ő barátaiért. Ján. 15: 13.

Mindenekelőtt pedig legyetek hajlandók az egymás iránti szeretetre, mert a szeretet sok vétket elfedez. I. Pét. 4: 8.

Öltözzétek fel a szeretetet, mint amely a tökéletességnek kötele. Kolossé 3: 14.

Azért imádkozom, hogy a ti szeretetek még jobban-jobban bővülködjenek ismeretben és minden értelmességben. Fil. 1: 9.

A parancsolatnak vége pedig a tiszta szívből, jó lelkiismeretből és igaz hitből való szeretet. I. Tim. 1: 5.

Szeretteim, szeressük egymást: mert a szeretet az Istentől van és mindaz aki szeret, az Istentől született és ismeri az Istent. I. Ján. 4: 7.

Arról ismertük meg a szeretetet, hogy Ő az Ő életét adta érettünk, mi is kötelesek vagyunk odaadni életünket a mi atyánkfiaiért. I. Ján. 3: 16.

Lássátok, milyen nagy szeretetet adott nekünk az Atya, hogy Isten fiainak neveztetünk! I. Ján. 3: 1.

Az Isten szeretet és aki a szeretetben marad, az Istenben marad és az Isten is Őbenne. I. Ján. 4: 16.

ny.

Ujévi kérdések

Lelkiünkben szorongó érzésekkel állunk meg 1938 küszöbén. Az ismeretlen jövő talán még sohasem takart olyan sok rettegtető veszedelmet, mint ez az év. 1937 esztendőben is sokszor lebegett a fejünk felett Damokles kardjaként a világháború réme. De mi vár ránk ebben az esztendőben? El tudjuk-e kerülni a rémet, a szörnyű pusztítást? Megoldódnak-e majd az újabb, ismeretlen bonyodalmak? Szeretnénk tudni. Milyen jó volna a jövőbe látni, jó volna, ha valaki jövődőt tudna mondani!

Mit tartogatsz nemzetünk számára 1938? Régóta várunk már megcsonkítva, régen virrasztunk már sötét éjszakában a reménység egyetlen csillagának halvány fénye mellett. Hozol-e reánk nagyobb világosságot, dereng-e majd ismeretlen napjaidban feltámadásunk hajnali fénye? Küszöbödön állva aggódó szívvel kémleljük ismeretlen, sötét napjaidat. Szeretnénk tudni, hogy Isten milyen sorsot tartogat azokban nemzetünk számára!

Sok nyomorúságban és szegénységben volt részünk az elmúlt esztendőben. Milyen lesz az új? Lesz-e majd kenyere minden éhezőknek? Lesz-e majd munkája minden munkálkodni akaró munkáskéznek? Akad-e majd gondviselője minden elhagyott árvának? Lesz-e majd pártfogója és védelmezője szegény magyar népünknek? Ezek a kérdések talán sohasem szorongatják jobban szívünket, mint az új esztendő küszöbén.

Milyen új esztendő vár lelki édesanyánkra, magyar református anyaszentegyházunkra? Hoznak-e majd az új esztendő napjai lelki szomjúságot, és ébredést híveink életébe? Milyen áldásokat tartogat számára Istenünk? Jó volna, ha valaki mindezt megmondhatná nekünk!

Ez új esztendő kezdetén előttem is ismeretlen, beláthatatlan út kanyarog. Aggodalom nélkül nem tudok elindulni. Mennyi öröm és milyen szenvedések várnak reám azon az úton, amelyen most elindulok? Lesz-e majd erőm a szenvedések között kitartani, lesz-e majd hálám minden örömet megköszönni? Szeretném mindezt előre tudni!

De ha mindezt tudnám is, ha jövődőt

mondhatnék is, semmi hasznom nem lenne abból. „Ha jövődőt tudok is mondani, szeretet pedig nincsen énbennem, semmi vagyok.“ (I. Kor. 13:2.)

Szeretetre van legnagyobb szükségünk az új esztendő kezdetén. Szeretetre van szükségünk elsősorban Isten iránt. Bármilyen veszedelem szakadna is reánk, bármilyen nyomorúságnak súlyos terhét kellene is hordoznunk, bármilyen sötét lenne is a magyar éjszaka, és kilátástalan a jövőd, semmitől sem kell félnünk, ha Istent annyira szeretjük, hogy Benne feltétlen bizonyossággal bízunk. Úgy kell szeressük Istent, hogy az ismeretlen jövőd kapujában nyugodtan rá merjük bízni magunkat az Ő vezetésére és gondjaira.

Szeretetre van szükségünk másodszorban is: felebarátaink iránt. Semmi más nem menti meg a világot a fenyegető rémekről, csak a szeretet.

Ezt a legnagyobb ajándékot add nekünk Istenünk és akkor bátran indulunk az új esztendő küszöbéről ismeretlen jövőd útjaira. Semmitől sem félünk, mert tudjuk, hogy Te vezetsz bennünket.

DR. NAGY ISTVÁN
balatonkiliti lelkipásztor.
Átvéve a Keresztyén Család-ból.

Emlékezet okáért

Forgatom a régi anyakönyvek lapjait s az 1887. év végén bejegyzett házaspárok neveit olvasom:

Demeter Sándor és felesége: Csizi Eszter esküt mondtak dec. 13-án.

Földi Dániel és felesége: Farkas Róza esküdtek dec. 15-én.

Nagy Péter fitanító és felesége: Baksa Eszter esküdtek dec. 27-én.

Gööz Ignác és felesége: D. Szabó Rozália esküdtek dec. 28-án.

A két előbbnevezett tisztas házaspár megérte az 50 éves évfordulót, az aranymenyekző ünnepét. A két utóbbi pár nem. Egyik-egyik fél elhunyt, amott a férfi, emitt a nő.

Üdvözlöm mindnyájukat, akik megérték együtt a szép ünnepet, s vigasztalódást kérek Istentől azok számára, akik özvegységre jutottak.

Legyenek áldottak!

Szilveszter éjjelén

Irta: DÖMÖTÖR ILONA.

Ézs. 57: „Nincs béke, szól
Istenem a hitetleneknek.“

*Mint messze élő, árva testvér
Ir jótkívánó levelet,
Üjlesztendei üdvözlésül
Kel útra ez az üzenet.*

Izgatott nagy városokban,
Hol a vígság fénybe robban,
Pezsgőhabban, villanyfényben
Tomboló Szilveszterében, —
Sárbagörnyedt kis falukban, —
Nyomorlakta, rút odukban, —
Hófoltos, tág pusztaságon
Alvó kietlen tanyákon:
A küszöbön lesben áll
Fátylas arcú január.
(Csúf titkokat sűgő széllel
Megtelik a nyirkos éjjel,
Suhognak a kuviktollak.)

Ifjút ijeszt: „*Megrabollak!*
Elviszem a tiszta békéd,
Gyermekszíved menedékét!“
Erőst riaszt: „*Összetörlek!*“
Gyengét rémit: „*Sírba löklek!*“
Fáradt tagú, bús öreget
Hideg kézzel megfenyeget.

**Vad borzongás futja át
A mélységes éjszakát.**

*De a másik pillanatban
Zúg a kedv még szilajabban,
Fékevesztett, csúf, pogányos
Lármát ver a részeg város.
Alvó falvakon, tanyákon
Még sötétebb lesz az álom.
Am a kevés választottak,
Titkot értők, megáldottak,
Kik a jóért küzdenek,
Tudjuk: jön jobb üzenet.*

Meghasad a felhőkárpit,
A sarkesillag bevilágít,
Fény dereng az újév fátylán.
S aggodalmak vádló átkán
Átsusog a drága szó,
Békéltető, biztató:

**„Mohát hintek sziklaélre,
Ibolyát a gyötrő télre.
Hozok csendet dúlt szíveknek,
Szivárványfényt könnyecseppeknek
Elnyomottnak igazságot,
Remegőnek biztonságot,
Bűnbánónak Atyakeblet,
Hol tisztultan megpihenhet,
Tévelygőnek vezérkezet,
Mert a gazdám a Szeretet.
Arannyal s fénnel felruházva
Ő bocsát el a világba.“**

Felszabadult, mély sóhajjal
Közeledik már a hajnal.
Menekül a bűnös éjjel,
És csecsemőgügyögéssel,
És anyai imádsággal
A föld felett végigszárnyal
A reménnyé vált ígéret:
Érhetünk még szebb újévet!

*Üjlesztendei üdvözlésül
Érted már, mi az üzenet?
Veszendő, drága magyar népem,
Add Krisztusnak a szívedet!*

Átvéve a Keresztyén Család-ból.

Neki indul újságom az 1938. esztendőnek. Bizonytalan a jövő — írja a kis Cs. Zsuzsa is — de bizonyos az Isten segítő jósága. Kérem kedves olvasóim seregét, ne hagyjanak el munkámban. Támogassanak továbbra is szíves adományaikkal. Az előfizetés könnyebb eszközölhetése céljából küldöm a 23.002. számú csekk-lapot, melyre csak a küldendő összeget és a küldő nevét kell rájegyezni; a postadíj 6 fillér. Reménységgel várja a „Szeretet“ a segítő szeretetet.

Kettő közülök főpap, akikről írok. Az egyik Esztergom főpapja: a primás. A hitetlenségről tartott beszédet karácsony éjszakáján. Nemesak azokat a szerencsétleneket foglalta beszédébe, akik templomba soha se mennek, ének, imádság szívökből sohase fakad, a Biblia, az áhítatossági könyvek nem voltak kezökben évtizedek óta, hanem... s ezért írom épen én is e sorokat, akik tán járják a templomot, s mint boldogemlékű Dorogi Lajos bátyám mondogatta volt: „féltéglával verik a mellyöket“, hogy ők milyen jó keresztyének, kegyesek, vallásosak s íme hitüket megcáfolják életükkel. A boldogemlékű így is mondotta: hitüket pofonesapják eselekedeteikkel.

*

Hogy felekezet szerint menjek tovább az írásban, tehát: Párisból írják, hogy Lyon város közelében egy kis „csendes“ francia faluban az éjféli mise alatt benyomultak némely „kegyes hívek“ a templomba, s bántalmazták azokat, akik hallgatták a misét, majd — „Istennek nagyobb dicsőségére“ — felrohantak a katedrara s a prédikáló papot ökölesapással leütötték.

Nesze neked, szent Karácsony! S nesze neked, éjféli szent mise!

Óh, borzasztó ez a mai világ! Veled reszketek lelkésztárs, kit ez a rettentő sors ért. Ha nem az én hitemnek eseléde vagy is, borzadok lelkemben a szörnyű tett fölött.

Hát, bizony, én is prédikáltam már úgy, hogy töltött fegyverével vigyázott a karzaton a katona, hátha neki nem tetsző szót találnék szólani?!...

*

Alázatosan utolsónak teszem Ravasz László nagy püspököt. Karácsonyi prédikációjában a szeretetről tanított. Hány és hány millió gyermek arcán volt örömosoly, mennyi boldog szív vert karácsony ünnepében! — mondá. — Igaz, igaz! Bár csak karácsony lenne, boldog karácsony, egész életünk! Mosolyt pedig, egyetlen mosolyt sem lehet százezer szuronnal sem kikényszeríteni... mosolyt, boldogságot csak a szeretet ébreszthet, mely Istennek meleg lehellete e szomorú, e fagyos világra.

Szeretet, szeretet, de nagy hatalom is vagy te, olyan végtelen hatalom, mint aki aláhozott egykor az idő teljességében, hogy ezen a világon, e siralomvölgyében legyen valami kis boldogság is.

Őrizkedjete!...

Hogy kiktől, megmondja Máté evangélioma 7. részének 15. verse. Olvassa el mindenki ezt a néhány sort a Bibliából, mielőtt e cikkemet tovább olvasná.

Kérésem, intésem legyen ez írásom minden kedves olvasómhoz s egyebekhez is az újesztendőre.

A hamis prófétákról lesz szó, akik juhoknak ruhájában jönnek hozzánk, de belől ragadozó farkasok.

Szegény magyar népem! Szegény református magyar népem! De sok külső és belső, titkos és nyilvános ellenséged van neked! Csupa jóságból, becsületes szeretetből hiszel nekik, pedig, mikor megismered őket, akkor látod meg, ki és mi van a báránybőr alatt.

Elöttem van e pereben egy nem-egyházi újság; olvasom a benne írott cikket, melynek címe: „Bibliakutatás“. Persze, hogy érdekelt nagyon a dolog, mohón eszembe szedem, amik írva vannak a cikkben.

Aszongya:

Futkározó apostolok járnak a magyar nép között. Nevezik magukat így is, amúgy is. „Bibliakutatók“, „Bibliatanulmányozók“, „Bibliatanulók“, „Magdeburgi Biblia“, „Jehova tanúi“, „Világító torony“ meg én nem tudom, kiknek és kiknek nevezgetik magukat és hamis tudományukat? Szegény magyar népünk közé szórják írásaikat. Merthogy van pénzük a nyomtatványokra. És járnak-mennek szerte, mindenüvé. Nem is gyalog, mint Krisztus Urunk és tanítványai, hanem vasúton, autón, urasan. Ugyan honnan veszik minderre a pénzt? — Istenem, vajjon honnan veszik?

E kérdésre felelni én nem is tudok. Csak sejtem. A rendőrség, esendőrség úgy látszik, már nemesak sejt, hanem tud mindent. Merthogy már megtették a szükségesnek látszó intézkedéseket, előállításokat foganatosítottak és további előállításokra tettek lépéseket. A továbbiakban országszerte figyelemmel kísérik ezt a vétkes mozgalmat. Mit csinálnak ezek a felelőtlen, kóbor atyafiak? Hát mindenekelőtt bizalmatlanságot keltenek az egyház és annak hivatalosaival szemben. Ők az igazság letéteményesei — így hirdetik! — az egyházak nem felelnek már meg hivatá-

suknak. Hogy az egyház a keresztyénséget már csak kompromittálja. Nem a Krisztusnak, hanem a Sátánnak az eszköze! — így mondják ők. A régóta hűséggel munkálkodó lelkészekről ezek a bujkálók elidegeníteni igyekeznek a híveket. Hogy hát azok nem az igazat hirdetik; hanem, hogy ők, csak ők az igazság bajnokai.

Őrizkedjetez tőlük! — mondja a szent Biblia. Mondja maga a Krisztus. Az ő mondása pedig örök igazság. Az állam azért szólott bele ezeknek az álprófétáknak a dolgába; azért nézett bele a kártyájokba, mert egy kis kommunizmus is került a tanításaik közé. Minden esetben pedig valami csekély kis önzés van a háttérben. Ki tudná, mi?

Az én népem iránti nagy szeretetemmel kérem az én hittestvéreimet különösebben, de minden magyar véremet is: Vigyázzatok és imádkozzatok. Moszkva nem pihen, míg sírunkat meg nem ássa. Egymás ellen úszít bennünket, hogy pusztítsuk el egymást, mint a spanyolok. Vigyázzatok, őrizkedjetez!

Néhai

özv. Balázs Józsefné nemes Szűts Katalin Johanna

Még él hálás emlékezetünkben az egykori jó tanító: Balázs József neve; noha idestova két évtizede, hogy itt hagyta e földi életet, S most özvegye, a jó tanítónéni, költözött utána. Persze felújult emlékezetünkben a tisztos úrnő koporsójánál az a gyásztörténet, mely pár év előtt folyt le ugyanazon családban: mikor a két hónap híján 100 esztendő látott agg keresztyén asszonyt a most elhunyt tanító-özvegy édesanyját kísértük utolsó útjára.

Megható szép temetés volt, igazi vég-tisztességtétel a boldogult eltakarítottása. Gyermekai öten, számos unoka, dédunoka is, híven őrzik emlékezetét. Egész gyülekezetünk is.

Legyen áldott ott is, ahol porlad. Legyenek áldottak ott fenn az egekben. S legyenek áldottak a miatta, miattuk fájó szívek!

Néhaivaló

Haty Kálmán elpihent

November 26-án pénteki nap volt, mikor Debrecenben a Péterfia-utcai házban mélységes gyásszal készültek annak temetéséhez, kinek nevét bús szívvel jegyeztem fel írásom címéül.

Haty Kálmán

A mult század legutolsó tizedében, a 90-es években, nagy változásokon ment át városunk, Kisújszállás, külső képe. A kopár moesaras területen épen a városunk vasúti állomás felé néző részén, szabályozták, méregettek, ástak, plántáltak. Ide liget jön, emide szőlőskert. Bokrok, fák, virágok, szőlőtövek... Termőfölddé legyen a kopárság, széppé, ami eddig sivár volt. Megérdemli ez a város, mely a Nagykunság természetes középpontja. Utcák nyílnak, utak egyenesedjenek, csatornaárkokat kell vezetni. Bontani, ami szükségtelen, ami rontja a jó hatást és építeni, ahol építeni kell. Negyven-ötven év multán legyen paradicsom ez a szép kun város!

Egy fiatal mérnök állott élére e nemes célú mozgalomnak. Tervezett, dolgozott, ott volt mindenütt, eréllyel és minden erejét áldozva vitte előre az ügyet. Támogatta őt a város akkori nagy polgármestere. S íme az álm valósággá lett. Az utas, kit a rohanó vonat itt visz el, kinéz a vonat ablakán, látja a nagylombú szép fákat, a szőlősorokat, gyümölcsfák közül kifehérlő pajtákát s felsóhajt nagyhango-

san: „Itt szeretnék lakni!“ — A hadgyakorlaton itt megfordult katonák álmélkodva mondogatták: Mindenütt park, mindenütt fák. De szép!“

Aki pedig mindezeket megálmodta, kitervezgette s előre vitte a célig: az egykori ifjú mérnök, később Debrecen városának műszaki tanácsosa Haty Kálmán, ott álmodik már a debreceni szép köztemető egyik sírhalma alatt, utolsó álommal e föld szerint. Ismertem és szerettem őt, mint barátomat, mint városom egyik jóltevőjét. Láttam őt élete, egészsége teljében. Láttam, mikor siralomra fordult az örömük: a családfő, a hitves és édesapa beteg lett. Kinek harsány hangja zengett egykor a mérnöki munkálatoknál, betegségében már csak értelmetlen nyögést hallatott szegény, s az orcáján végig perdülő könnyekkel fejezte ki, értelmes szóval már nem tudván, a szíve érzéseit. És láttam a temetés napján gyászban a szép családot. Hűséges hitvest és öt gyermekét: mennyi könny, mennyi bús sóhajlás, fájó emlékezés!

Egynehány adat a boldogult kiváló ember életéből. Mezőberényben született az 1863-ik évben. Atyja kincstári főmérnök volt. Ő is mérnöki diplomát szerzett, s 1891—97-ig Kisújszálláson volt városi mérnök. 1894. okt. 18-án vette nőül az egykori nagynevű esperes-lelkész, Dorogi Lajos leányát: Ilonát. 1897-ben lett Debrecen városának mérnöke, hol a vízművek megalkotása által tette nevét nagyemléküvé. 1923-ban mint hivatalos mérnök nyugalmába vonult ugyan, de tovább is dolgozott, használni igyekezett, mint a debreceni egyház, a Kollégium és egyházmegye mérnökszakértője.

Nemes lélek volt. Betegsége idején egyetlen panasz, vagy zúgolódó szó sem hagyta el ajkát. Mikor beszélni nem tudott, kezét összetette s némán imádkozott.

Szép élete volt, de szeretteinek szíve, sorsa szomorú.

Örvendetes advent, drága karácsony szent napjai nekik jaj de fájdalmasok!

Áldott legyen, aki elpihent s áldottak, akik utána elmaradtak!

„Hogy magunkért imádkozzunk, arra a szükség kényszerít minket; a másokért való imádságra ellenben a szeretet visz rá bennünket. S a legkedvesebb imádság Isten előtt az, amelyet a szeretet mond el.“

Chrisostomos.

Özv. Herczegh Miklósné sz. Fekete Janka emlékezete

Ott nyugszik már a budapesti farkasréti temetőn a nagyasszony, kiről újságom utóbbi számában emlékeztem, s ki-

Özv. Herczegh Miklósné

nek arcképét most közreadom, mélyen érzett kegyelettel. Ismertem őt még a kunhegyesi boldog időkben. Láttam gyászát, könnyeit fia, Gyula koporsójánál. Láttam őt életének késő idejében a betegség ágyán. S láttam most egykori hajlékát, melyben az árvaság és a gyász lakik.

A mi temetőnkön van anyai boldog büszkeségének, nagynevű fiának, dr. Herczegh Bélának a sírja. A téli szél visz most üzenetet innen a Farkasréti temető sírhalmához.

Emléküket őrizzük. S annak az árva-hodott szívnek, öt gyermeke közül egyetlen megmaradottnak vigasztalódásáért imádkozunk!

A boldog lélek ott van már, hol örök-kévaló az advent és a karácsony; hol szüntelen való zengéssel hirdetik az Úr dicsőségét a bethlehemi örök angyalok!

özv. B. Tóth Andrásné Gönczi Margit kiszzenvedett

Itt született, itt nevelkedett városunkban, majd innen indult el boldogsága útjára, a szomszédos túrkevei gyülekezetbe, hol hitvese, amaz igen jó embernek oldalán szép, boldog élete volt, kedves kis gyermekkel is megáldotta őket az Isten.

De tudjátok-e, hogy derült égből is lecsap néha a villám? A kedves szép ház, rácsos-kockás kőkerítésével a túrkevei főút elején, — aggodalom, majd a gyász háza lett. Az ifjú gazda, a férj, súlyos betegségbe esett... s nem volt gyógyulás, eltemették. És óh fájdalmak fájdalma! — a hű feleség, aki ápolta hitvesét odaadó nagy szeretettel, a ragályos szörnyű betegséget ő is megkapta, vitték aztán kórházba, gyógyhelyre, hiába! hiába! Elment ő is hitvese után. Így vált próféciává, amit a férfi nagy betegsége kínjai közt mondott: Margit, haljunk együtt!

Hajh, de szomorú volt a temetése! Messze Szolnokból hozatták haza az ifjú asszony porsátorát (36 éves volt szegényke!) — nagy költséggel, nehéz érekepor-sóban, nagy-nagy fáradsággal, ide, a szülőföldre. Lakóházba behozni nem lehetett, a ragályos betegségben kiszzenvedett, a sír szélén tartottuk a gyászistentiszteletet. A kis ártatlan árvának most már se atyja, se anyja. Ősz agg ember — 83 éves — a boldogult férfi édesatyja is, úgyszólván a betegágyról kelt fel s jött át a testvérgyülekezetből boldogult fia boldogult hitvesének ravatalához. Az édesanyának, testvéreknek szíve gyászban, kétszeres gyászuk százszorossá lett az advent örömteljes napjaiban. Irtózatos az ellentét: adventi öröm s a kedves halottjuk elvesztése miatti keserves lelkifájdalom. A kis árva csak nézett szerteszét: hogy van az, hogy mindenki sír? Otthon pedig az édesapa után való jó atya operált testének fájdalma miatt szenved, sír, hogy leányának koporsójára nem hinthetett a sírba egy maroknyi földet. Mennyi esapás, mennyi próbáltatás egyszerre! Épen aznap reggelén magyaráztam az L. zs. 2—3. verseit, sok-sok gyászoló testvérünk retentő sorsát: „Hallgasd meg Isten az én imádságomat és ne rejtse el magadat az én könyörgésem elől... mert keseregve bolyongok és jajgatok.“

A sír szélén különben Ruth könyvé-

nek ama szakaszát (1. r. 16. v.) olvastam fel, mely a hitvesi hűségnek is aranyszabálya: Ahovala menédesz, oda megyek; ahol te lakol, ott lakom; a te néped az én népem, a te Istened az én Istenem; ahol te meghalsz, ott haljak meg én is...“

Két hónap múltán, ugyanazon betegségben kiszzenvedve, halt meg szeretett hitvese, szegény Margit. Ím a halálos hűség. A hűség életben és halálban.

Ott vannak most már együtt, hol örökké ragyog az örök üdvösség bethlehemi csillaga!

Kedves halottaink Kisújszálláson 1937. nov. végétől mostanáig

- Nov. 25—26. Cs. Nagy Illés 71 éves.
 „ 26—28. Csipő Lajosné Horváth Krisztina 48 éves.
 „ 25—27. Csányi Lukácsné Tóth Eszter 94 éves.
 „ 29—dec. 1. Szentpéteri Bénéiamin 82 éves.
 Dec. 1—2. Rác Ferencné Antal Rozália 65 éves.
 „ 3. B. Kovács Ferencné Kiss Gy. Mária 64 éves.
 „ 3—5. Varga Albertné Nánási Erzsébet 67 éves.
 „ 9—11. Monoki István 55 éves.
 „ 9—11. özv. Jósvai Pálné Szabó Juliánna.
 „ 10—12. Janó Sándor kisfia János 7 hó.
 „ 13—15. Pocsai Piroska 17 éves.
 „ 14—17. özv. Balázs Józsefné nemes Szücs Katalin Johanna 79 é.
 „ 17—19. Gyarmati Sándor 63 éves.
 „ 20. özv. Németi Bénéiaminné 73 éves. Horváth Sándorné Szabó Eszter 76 éves.
 „ 18—21. özv. B. Tóth Andrásné Gönczi Margit 36 éves.
 „ 20—22. Szabó Albertné Papp Eszter 32 éves.
 „ 22—24. özv. Törös Károlyné Szilágyi Erzsébet 69 éves.
 „ 23—25. özv. Kurucz Jánosné Kurucz Eszter 76 éves.
 „ 25—27. Nánási Lajos 69 éves.
 „ 27—28. Márta Ilona 1 éves.
 „ 28—29. Oláh József 52 éves.

Pihenjenek a boldog feltámadás reménye alatt!